17de JAARGANG — CURACAO DEN 24sten MAART 1900. — No. 847

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2, — met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, No. 129

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2, — pa tres luna pagar pa dilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba fl. 10.— pa anja.
Un number só fl. 0,20.

Curaçao, 23 Maart.

CECIL RHODES EN ZIJN WERK.

———o———

Wie in 1871, toen Cecil Rhodes, twintig jaar oud, bijna zonder middelen en met een zwakke borst, naar de Kaap ging, de voorspelling zou geuit hebben dat die bleeke jonkman over vijf en twintig jaar de Engelschen in het waaghalzigste en teugellooste imperialisme zou storten en heel Engeland met de goudkoorts zou aansteken, die zou zeker voor krankzinnig zijn aangezien.

En toch is dat schijnbaar onmogelijke gebeurd: het is de geschiedenis van gisteren.

De bleeke stilzwijgende jonkman van 1871 is tegenwoordig over de heele wereld bekend; hij is koning zonder kroon, maar in werkelijkheid in Zuid-Afrika meer koning, dan Victoria koningin en keizerin is.

Cecil Rhodes doorleefde een roman zooals de sterkste verbeelding zich bijna niet zou kunnen droomen, een roman van de wisselvalligste avonturen. Met groote moeilijkheden heeft hij te worstelen gehad, maar zijn onweerstaanbare wilskracht heeft hem er telkens weer boven op gebracht; door zijn verbazende werkzaamheid is hij er in geslaagd, zich rijkdommen te verwerven en invloed als financier zoowel als staatsman.

Toch moet men zich onwillekeurig telkens weer de vraag stellen: Hoe was het een gewoon particulier mogelijk, tot datgene te geraken, wat hij bereikte? Zijn welslagen lijkt een vertelsel uit de "Duizend en een nacht."

In zijn bijna onbegrijpelijke stoutheid, zijn ondernemingsgeest, zijn werkkracht, die bijna ongeloofelijk is, maar evenzeer ook in een bijna schrikbarend egoïsme ligt het geheim der overwinningen van Cecil Rhodes, die in zijn streven beheerscht werd door de hem in alles leidende gedachte eener Britsche hegemonie van de Kaap tot Alexandrië.

Het is niet zonder belang, een blik te werpen op dezen merkwaardigen, maar niets ontziendem en gewetenloozen man, aan wiens drijven de heele Zuid-Afrikaansche oorlog met al zijn nasleep van ellende te wijten is.

Een gereede aanleiding daartoe biedt een biographische studie van René Nell over het hoofd van het Afrikaansche imperialisme, aan welke studie wij hier eenige trekken ter kenschetsing van Rhodes en zijn werk ontleenen.

Cecil Rhodes is een krachtig karakter, stout in zijn ondernemingen, maar daarbij van grenzenlooze, bijna roofdierachtige hebzucht vervuld.

Zoo is hij langzamerhand tot de reusachtige gedachte gekomen, het heele Zuid-Afrikaansche vasteland voor Engeland te veroveren. Maar hoe kon hij dat denkbeeld zoover tot verwezenlijking brengen, dat, als hij niet op den hardnekkigen tegenstand der Boeren gestuit was, hij zijn doel wellicht had bereikt?

Dit zal misschien duidelijk worden, als wij in het kort zijn verwonderlijk voorspoedige loopbaan eens nagaan.

Reeds in 1871, toen de negers hem de gele aarde van Griqualand brachten, waaruit de koudbloedige, geldgierige man ruwe diamanten haalde, droeg hij gedachten in zich om, die hij niemand medeelde.

Eerst tien jaar later moet hij, met den vinger op een kaart van Zuid-Afrika wijzend, hebben uitgeroepen: "Ik wil dat dit alles Engelsch wordt!"

Reuzengroot was dit plan, en tot de uitvoering daarvan had hij veel geld noodig, veel invloed en veel gezag. Dat alles heeft Cecil Rhodes zich weten te verschaffen.

Geweldig en menigvuldig was de tegenstand, waarmee hij te kampen had; maar tot nu toe is het hem steeds gelukt, dien tegenstand te breken.

Voor alles moest hij geld hebben. Honderden en honderden kleine maatschappijen betwistten elkaar de diamantvelden en deden elkaar een vinnige concurrentie aan.

Cecil Rhodes ondernam het, die maatschappijen tot één enkele te vereenigen, ze te "amalgamiseeren", zooals zijn uitdrukking luidde, en die maatschappij onder zijn leiding te brengen.

Wie zich niet naar zijn wil wenschte te voegen, werd daartoe met geweld gedwongen: en in 1885 had Rhodes feitelijk meer dan duizend kleine maatschappijen vereenigd tot één groote maatschappij, onder den naam van "De Beers Co.", met een kapitaal van 750 millioen franks en verdeelde sedert jaarlijks meer dan 38 millioen aan dividenden.

Bij die verworven millioenen kwam het er nu op aan, ook macht te verwerven. Cecil Rhodes erkende dat hiertoe vóór alles een hoogere geestesbeschaving noodig was; hij keerde naar Engeland terug en bezocht de hoogeschool van Oxford.

Vlijt en werklust deden hem alle hinderpalen te boven komen; na vijf jaren, die hij deels aan de hoogeschool, deels bij zijn ondernemingen in Zuid-Afrika doorbracht, had hij achter elkaar alle graden van de universiteit behaald.

Met een rijken schat van kennis, rijk als financier en met versterkte gezondheid keerde hij naar Afrika terug.

Spoedig daarop werd hij lid van het Kaapsche parlement, onderhandelde met Gordon over den vrede met de Basoeto's, liet zich door een negerhoofd de helft van Betsjoeanaland afstaan, won den Afrikaanderbond voor zijn persoon en voor zijn plannen, en werd in 1889 op den leeftijd van acht en dertig jaren eerste minister.

Met zijn politieke en financieele macht groeide ook zijn eerzucht. Te Londen begreep men niet goed meer wat Cecil Rhodes eigenlijk wilde. Hij reisde er heen en kwam terug met het charter van de "British South African Company" in den zak.

Rhodes verdubbelde zijn bemoeiingen; Lobengoela, koning der Matabelen, was hem vijandig gezind; hij werd uit den weg geruimd en zijn hoofdstad Boeloewayo vermeesterd. Zij werd de hoofdstad van Rhodesië en het middelpunt van de ontworpen spoorbaan: in 1897 verbonden de ijzeren sporen Boeloewayo met de Kaap en Cecil Rhodes had voor Engeland 900.000 vierkante kilometers Afrikaanschen bodem veroverd.

Maar de medaille, hoe schitterend zij ook aan de eene zijde was, had een keerzijde.

Transvaal en de Oranje-Vrijstaat waren niet geneigd hun zelfstandigheid aan de hebzucht van den gewelddadigen Brit op te offeren. Zij weerstonden aan alle kuiperijen, alle bedreigingen, alle verdachtmakingen der zonen van het trouwelooze Albion.

Daar trok held Jameson tegen hen in het veld. De Boeren ontvingen hem zooals men een roover ontvangt en vernietigden zijn piratentroepen.

Nu was de maat vol bij de heeren Cecil Rhodes en Chamberlain. Het nauw bij de zaak betrokken Londensche kabinet verslimmerde nog den toestand. Er moest wraak over genomen worden, dat de Boeren het gewaagd hadden, Engelsche troepen te verslaan. Het kabinet stelde den Boeren voorwaarden op voorwaarden. De eene eisch na den anderen brengt Oom Paul haast tot vertwijfeling, tot hij eindelijk in zijn eigenaardige manier van uitdrukking uitroept:

"Ze (de Engelschen) hebben mijn

FEUILLETON.

HONOR I COMBATE.

———o——— (43)

Lamantando, sea na ora di sirbisji of for di sirbisji, descontentoe di su superiornan mas i mas, apena ta un anja koe nan a troca es kaptein Harteneck na otro lugar. Den su guarnicion nobo é no tabata larga di haja algun exhortacion serio: ora nada tabata juda, pa último medida nan a mandé Nesthausen, i awor é tabata bao di direccion di Eichstett.

Ki un cambio tristoe Erna a haja den su roeman. Su exterior caba tabata moenstra com tantoe el a sinti moralmente. Su postura anteriormente elegante a desaparacé, largando un curpa cansar i indiferente, su wowonan tabata sin gustoe, sin briljo. Si nada ta kita su sosiego i calmo, si ningun hende ta haci un esfuerzo pa lamanté for di su indolencia, é ta keda mes pacifico. Pa porvenir, su estado financiera no tabata nada bon. Resto di loké el a hereda di su mama el a gasté caba pa contenta alomenos es acreedornan fastioso di es otro guarnicion. Cuantoe su roeman lo tabatin mester pa esai, Erna no tabata sabi. Wel é tabata sabi com relativamente poco fortuna personal di su cunjar tá. E no tabata haci ningun ilusion, koe Herman lo no misji coe es dos censnan koe el a spaar coe masjar sacrificio. Di kiko henter familia lo biba, si gasta es aki també i koe careda di su roeman jega tempran na su fin? Apena Erna tabata risca corda na es posibilidadnan menazante ai.

Harteneck tabata stima su esposa coe gran ternura. Nunca es muger tabatin di sufri un violencia den su atakenan, principalmente ora Herman logra di haci é doena un respondi rabiar — loké, aunké for di su gustoe é no sâ logra muchoe bez. E tabata sufri Herman su cuestionnan semper coe pacensji.

Té poco tempoe pasar el a bira menos paciente, pasobra Herman tabata extendé su descontentoe té na nan jioe també. Es ora ai es bon intencionnan ta desaparecé i su genio bieuw ta presenta. Na principio su roeman tabata hala atras pa su palabranan skerpi, ma despues el a molestia Erna profundamente pa inhusticia hacir coe Bertie. Sâ socedé pa cos di nada. Asina Erna sali for di kamber, é ta repara maloe koe el a haci coe e jioe coe caricia i cos dusji solamente pa molestia Erna. També a coeminza desperta den Lily un sorto di jaloes. Tabata parcé uñ cos innatural, koe den bon i maloe e jioe ta dirigié unbez cerca es tanta,—na kende toch el a encarga su henter educacion—i koe tabata parcéle, koe su decision tabata mas importante koe di su mama. Den es ciudad grandi ai, oenda té awor kaptein Harteneck tabata den guarnicion, sociabilidad i bida leger no a permiti es muger fogoso tempoe pa é ocupé coe otro asuntoe.

Si anteriormente tabatin ora den cual Erna tabata sinti deseo di larga su mân cologa desanimar den su scotji, awor é ta mira porvenir scur. Nos lo por protega es jioe, es jioe kerido ai contra influencia di su mal tata i mama? Lo é alcanza su obheto?

—Esai Dios solamente sabi! Asina é tabata bisa den djé mes; é no por kita for di es lugar, oenda El a ponéle.

* *
*

Erna a primi un zoentji riba frenta di es mucha koe tabata droemi i el a bai den es kamber koe tabata drechar. Entretantoe es gefe di cas a bini i tabata mira es kamber examinando. Lily, koe tabata na su banda, tabata papia sin stop.

—Mira Herman, es aki no ta boenita reglar? e tabata puntra cada bez.

—Excelente..... Famoso..... Admirablemente boenita, é tabata respondé hariendo.

Den drempi di es cuarto di droemi, oenda Luisa tabata haci su trabao, Herman a keda para. El a bira su cara mira den corredor i dici:

—Oenda bo a poné nos jioe! Sigur nó aja tras?

—P'afor aja tin un kamber boenita, leger; aja Berthie ta droemi, es mama a respondé. Aja ta masjar agradabel, mi a caba di combencé mi di esai.

Inboluntariamente Erna a hiza su wowo mira esun koe tabata papia ora el a contra es esposonan. Pa for di dia koe nan a bini na es cas aki Lily no a dal un stap for di es cuarto tantoe apreciar.

Orguljosa i frioe el a correspondé es mirada di Erna. Sin embargo tabata insoportabel di tin cerca bo continuamente un spion, un predicador eterna di moral.

Koe su roeman no a mira pa un necesidad di puntra pa cuarto di droemi di su roeman, esai no a admira Erna di ningun manera. Ora nan a mira toer cos, Lily dici distraido:

—Banda di kamber di Bertie tin un pa bo, Erna,

Senjora Von Harteneck a haja koe es cuarto koe ta hiba nomber di "kamber pa criar" koe ta pintar riba plan di es cas, ta masjar bon pa su cunjar fastidioso.

Promer di almuerzo den es cas nobo su sigiente dia a pasa masjar insociabel. Es kaptein a bini laat for di sirbisji i di mal genio; Lily tabata cansar di traha

jas gewild en ik heb ze hun gegeven; ze wilden mijn broek, en ik gaf mijn broek; nu verlangen ze mijn huid en die kan ik niet geven!"

Toen brak de oorlog uit. Cecil Rhodes' en Chamberlain's werk is hij, en menig hard oordeel is er ook in Engeland zelf al geveld over den "Kaapschen Napoleon", van wien John Morley onlangs nog zeide: "Cecil Rhodes heeft zijn vrienden en zijn vijanden bedrogen."

Katholieke en Protestantsche volken.

In de onkatholieke pers treft men herhaaldelijk beschouwingen aan over de superioriteit van de Protestantsche volken boven de Katholieke, wier zoogenaamde achterlijkheid en verval dan op rekening geschoven wordt van het Katholicisme.

In de rede nu, onlangs door den Beierschen Landdag-afgevaardigde Sickenberger in de vergadering van den *Canisius-Kirchenbauverein* gehouden, werd de bewuste aanklacht tegen het Katholicisme met klem van redenen als volkomen ongegrond teruggewezen.

Het Katholicisme heet het bederf, het Protestantisme daarentegen het behoud van een volk. Het katholiek geloof maakt Duitschers en Oostenrijkers tot verraders jegens hun land: het vergiftigt de volken, Spanjaarden, Italianen, Franschen en Oostenrijkers.

De spreker wilde eens onderzoeken wat daarvan aan was: want het is werkelijk van belang te weten of die natiën zoo door en door slecht en den ondergang nabij zijn, juist omdat zij katholiek zijn.

Hij zou dan Spanje, Italië en Frankrijk in oogenschouw nemen: van Oostenrijk wilde hij niet spreken, omdat dit niet recht katholiek meer kan genoemd worden.

Wanneer ik, zoo ging de heer Sickenberger voort, van katholieke volken en katholieke staten spreek, dan bedoel ik niet de afzonderlijke personen, de honderdduizenden en millioenen, waarvan misschien het meerendeel goede, trouwe katholieken zijn.

Maar maken die den staat uit? De wetgeving, het bestuur, het openbare leven wordt bij deze volken door heel andere factoren bepaald, zeker niet door de Katholieke Kerk, maar, door haar aartsvijandin, de vrijmetselarij, en deze heeft die arme volken verzwakt en ontzenuwd, ja den ondergang gebracht.

Men heeft de Katholieke Kerk in die landen, waar zij zooveel grootsch en schitterends heeft gewrocht, onder het juk gebracht. Men denke maar eens aan het heerlijk katholieke verleden van Spanje, toen in zijn gebied de zon niet onderging; aan het katholiek verleden van Italië, toen het nog het land van de edelste beschaving, van den bloei der kunsten en wetenschappen en vooral van den edelsten burgergeest was.

Toen waren die landen katholiek en de Katholieke Kerk heeft ze groot en machtig gemaakt in den strijd tegen alle vijanden.

Maar de afval van de Kerk heeft ze op het hellende vlak gebracht, waarlangs zij afgleden en nog verder zullen afglijden, zoolang die geheime machten daar heerschen en de Katholieke Kerk zóó knevelen en onderdrukken, dat zij met haar geest de volken niet opnieuw bezielen kan.

En dan zeggen de los-van-Romeheeren: De protestantsche volken hebben zich opgewerkt, zijn groot en machtig geworden! Ziet naar Amerika, naar Engeland, naar het Duitsche Rijk!

Wanneer er in deze landen niet nog katholieken waren en wanneer niet bij voorbeeld in Engeland het protestantsche fanatisme tot de vrijmaking der katholieken was gedwongen, dan zou Engeland in den loop dezer eeuw niet tot die hoogte gekomen zijn.

Engeland is juist een tijd lang het toevluchtsoord voor de vervolgde katholieken geweest; het heeft voor den katholieken geest gezwicht, het heeft aan de katholieken gelijke rechten verleend, het heeft honderdduizenden katholieke belijders voortgebracht, en daaraan mogen wij het toeschrijven dat er nog genoeg ideaal gehalte is in het volk, om te beletten dat het geheel te gronde gaat in een lagen kramergeest.

En zie nu naar Amerika!

Wat is daar eigenlijk nog protestantsch? Mannen, die de Amerikaansche toestanden nauwkeurig kennen, verhalen ons dat het daar volstrekt niet zoo gesteld is als men meenen zou. Van al de bewoners der Amerikaansche Unie zijn er geen twintig millioen, die nog aan de godheid van Christus gelooven; van die Christenen is het meerendeel katholiek en wat die katholieken tot stand brengen is reusachtig.

Wij kunnen ons niet genoeg verbazen over den geloofsijver en den geest van offer der Amerikaansche katholieken.

Zóó ver is het ideale gehalte van het volk door de katholieken behouden, dat Amerika niet geheel en al verzinken kan in het jingoïsme.

En thans komen wij tot het Duitsche rijk.

Wie vormt in dit rijk nog den vasten grondslag voor de mogelijkheid van welgeordende toestanden, voor de mogelijkheid van een ordelijke regeeringswijze? Dat zijn de katholieken en het booze Centrum alleen. Als de katholieken er niet waren, zou het Duitsche rijk al sinds lang de prooi zijn van de sociaal-democratie.

Zoo staat het met de zoogenaamde katholieke en protestantsche natiën.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Officieele berichten.

Bij Kon. besluit zijn benoemd tot lid van den Raad van Bestuur in de kolonie Curaçao de Heeren Mr. S. C. HENRIQUEZ, op zijn verzoek eervol ontslagen procureur-generaal bij het Hof van Justitie in genoemde kolonie, en L. V. LEYBA.

* * *

Bij Gouvernements-beschikking, dd. 21 Maart 1900, N°. 202, zijn de functiën van auditeur-militair tijdelijk opgedragen aan den 1n. Luitenant der Artillerie J. R. L. COLLETTE.

Havennieuws.

In het begin dezer week ontvingen wij in dank van de Heeren RIVAS, FENSOHN & C°., Agenten der *Red D'Line* de nieuwe tijdtafel van de stoomschepen dier maatschappij over de drie volgende maanden. Op deze tijdtafel komt het stoomschip *Hildur* niet meer voor; de *Maracaibo* vaart tusschen New-York en Maracaibo via Curaçao en doet noch op de uit- noch op de thuisreis de kustplaatsen Pto. Cabello en La Guayra aan, de *Caracas* en *Philadelphia* volgen de gewone route en de *Merida* onderhoudt de verbinding tusschen Curaçao en Maracaibo.

* * *

Zijn wij wel ingelicht, dan ziet het er niet voordeelig uit met het nieuwe stoomschip *Curaçao* van den *K. W. I. M.* Op de eerste reis naar de kustplaatsen van Colombia moet het gebleken zijn, dat de *Curaçao* niet dan met de grootste moeite die plaatsen bereiken kon wegens de hevige branding en den sterken stroom. Te Sto. Domingo konden geen overeenkomsten gesloten worden voor vrachtladingen, wijl zulke overeenkomsten reeds waren aangegaan met andere ondernemingen.

* * *

Maandag in den namiddag bij het vertrek van de *Prins Willem V* hebben velen zich beklaagd over den *K. W. I. M.* En, wij kunnen het niet ontkennen, daar bestond reden toe. **Het is immers alles behalve** aangenaam voor vertrekkenden en degenen, die dien vertrekkenden uitgeleide willen doen, dat men zonder noodzakelijkheid verplicht wordt een tamelijk lange wandeling of watertocht te maken om de vertrekkende boot te bereiken. Wij zeggen: zonder noodzakelijkheid. Zou het zooveel moeite geweest zijn omstreeks het vertrekuur de *Prins Willem V* dichter bij de stad te doen aanleggen? Plaats was er genoeg, en ging het met eenige kosten gepaard, waarlijk het tarief van den *K. W. I. M.* voor passagiers is hoog genoeg dan dat die maatschappij niet verplicht zou zijn ook met eenige kosten den passagiers alle mogelijke faciliteiten aan te bieden. Nu echter had men reden om te spreken van Hollandsche bekrompenheid, waarvan in casu de passagiers der *Prins Willem V* de dupe waren en het bleek wederom, dat op het punt van royale behandeling der passagiers de *K. W. I. M.*, vergeleken met Engelsche, Amerikaansche en andere buitenlandsche stoomvaartmaatschappijen, nog wel vooruitgang kan maken.

Posterij.

Naar aanleiding van hetgeen wij in ons nummer van 10 Maart ll. schreven over de bekendmakingen van de sluiting der mails bij later vertrek dan omstreeks vijf uur der stoomschepen van de *Red D Line*, maakte de Postdirecteur, de Heer J. H. J. HAMELBERG, ons opmerkzaam erop, dat ook voorheen wel mails na 5 uur 's namiddags zijn gesloten.

Zoo werden 5 Januari 1899 de met het Duitsche stoomschip *Lauenburg* naar New-York te verzenden brievenmalen des namiddags te 5 uur gesloten, en hiervan had bekendmaking plaats door de *Oficina Maritima*.

Zoo ook die voor New-York op 2 Nov. en op 18 Dec. 1899 en die voor Maracaibo op 18 Dec. 1899, allen per stoomschepen van de *Red D Line*.

Indien van deze laatsten geen aankondiging in de *Oficina Maritima* geschiedde, was dit hieraan te wijten, dat de kennisgevingen van het vertrek dier booten van de Agenten niet tijdig genoeg werden ontvangen om in de *Oficina Maritima* te kunnen worden geplaatst.

* * *

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Nana Augusta Abramson, J. Ignacio Arnal, Isaac Baiz é hijos, A. S. Curiel, M. & J. Cardoze (2), M. de Castro, Delvalle Hnos. & C°., Delvalle & Correa, Vda. Clementina N. de Veer, Efelina Escobar, Jayme Federico, Lorenzo González, Emilio Henriquez, M. Helburg de Mendez, Morrjs Huml, Hellmund & Co., E. Jesurun, Federico Jesurun, Alex Liebherr, Elaiza Laurens, Magdalena Marchena, Maduro Jr. & C°., G. Pinedo, Eulofio Rodriges, Hermogenes Rodriguez, C. N. van Spall, Ysmaatschappij Nevada.

Niet voor verzending vatbaar een drukwerk geadresseerd aan: Jorge I Salas, Coro.

Leger en Vloot.

De 1e luit. der inf. H. VAN DAM, gedetacheerd bij de landmacht in West-Indië en hier in garnizoen, keert in Mei naar Nederland terug.

—De 2e luit. J. TIMMER, van het 3e regiment inf. te Bergen-op-Zoom, heeft detacheering aangevraagd bij de landmacht op Curaçao.

---

den kambernan oenda continuamente é tabatin algo di troca of di mehora. Solamente Erna i es chikitoe tabata sinta manera coestumber na mesa; aunké cara di es chikitoe tabata mas contentoe koe coestumber. Es estado nobo a animé un poco.

Apena es oppaser a sali for di cuarto coe soppi, koe tempestad a rebenta.

—Ki miseria! Herman tabata bisa, tirando serbette un banda riba mesa. Mi no sabi ta kiko ta falta es Eichstett ai. Dienst, dienst, dienst! Bo no a tendé otro cos mas. Es homber ai ta haci un predicasji coe mi manera mi ta un mucha oficial koe ta bai casa.... No, ta fastioso. I por último, el a permitié di papia coe mi riba mi hungamentoe. E tabata mira mi asina duroe den mi cara, koe mi a bira poco falsoe, i dici coe né, koe el a bai poco aleuw i fuerte. Kiko ta toca Eichstett, si pa distraccion algun bez, mi ta cohé carta na mân! Ma lo mi mocnstré! Lo ta di admira koe aki no tin un dos of tres hende, koe ta gusta di pasa nan anochi coe hungamentoe manera mi.

Es oficial tabata mira rondor di djé inkieto i dudoso. Riba Lily su cara hende por a leza dolor pa loké nan a haci coe su Herman. Es atencion, koe su roeman también tabata scucha su palabranan, a bira pronto na un expresion di abatimentoe; ma el a keda ketoe.

Sombria i silencioso es kaptein a toema su almuerzo.

Na fin di cena Lily a poné su mân sosteniendo su cara:

—Ai, es dolor di cabez ta bira insoportabel. Mi mester bai droemi. Ki lástima! Mi tabata contentoe di por a sigi regla toer cos.

—Mi pobercita! Herman a respondé mes ora coe compasion. Bo a molestia bo asina tantoe?.... Pakiko bo no a juda bo roeman, é dici awor skerpi coe Erna.

—Mi tabatin otro ocupacion, tabata es respondi calmo.

—Otro ocupacion! el a repiti brutalmente. Ki necesidad bo tin di haci otro cos, si Lily tin mester di bo. Dios sâ kiko bo a keda sinta ta haci. Lo bo no sinja nunca anto, di percura pa otro?

Henter mainta Erna tabata juda es cocinera saca cos, i como té laat nan a bini clar é no por a kita for di es criar bieuw. Tin di gradici Erna mes koe coeminda por a bini clar na tempoe. Lily a wel mira su cunjar tabata saca cosnan, i el a miré también den coesjina ora el a bai tira un bista aiden, ma ni coe un palabra é por a defendé Erna.

Pa es palabranan brutoe di su tata, Albert a spanta masjar i el a larga su cuchara cai for di su man. El a haci un boroto den es tajor di porcelana i un spat di es coeminda a mancha panja di mesa. Erna a zak cerca es jioe, el a kita es mancha coe un pida pam i el a haci un senjal coe Bertie pa é trankilizé.

Es momento aki a parcé Herman favorabel, pa é doena aire na es rabia koe é tabata sinti. El a ranca es tajor for di es mucha i tabata grita, sin tené cuenta koe awor hopi di es coeminda a cai riba es panja di mesa.

— Mal mucha! Promer bo a haci un boroto sin ripara koe bo mama tin dolor di cabez, pasobra é sol mester a haci toer trabao. I awor bo ta sucia panja di mesa también. Tanta Erna ta doena bo un bon crianza, esai mi mester bisa. Bai unbez aki for, malucoe!

Spantar e mucha a lamanta for di su stoel i el a sali for di es cuarto. Erna no a mové su curpa; el a bira masjar pálido. Despues di un momentoe, koe es senjor di cas a sinta ta papia algun palabra maloe incomprensibel, é dici, ora é tabata lamanta for di mesa:

— Por lo demas, Eichstett su muger a larga coeminda bo, Erna. Mi tabatin honor di contra coe né den porta di hardin, ora koe felizmente mi a scapa di es comandant. Bo por bolbé té aja awé nochi.

Di un manera mas desagradabel i mas impólitico hende no por cumpli coe un encargo hacir asina amistoso.

— Lo mi por larga es oppaser hiba un respondi pa mi amigoenan, ora koe é caba coe su trabao, Lily? Erna tabata puntré.

— Mi no sabi koe lo mi no tin mester di Frans, Lily a respondé secamente. Bo por a bisa unbez koe Erna lo bini, Herman.

— Esai mi a haci, ma e muger di es comandant tabata kier siguranza di mi roeman mes. Pues ta necesidad, koe Frans bai cerca "Erna su amigoenan". Ma pa esai, tin tem ainda....awor muger chikitoe, bai sosega bo curpa.

Harteneck a papia es palabranan "amigoenan di Erna", coe un aire di bofon i el a dirigi su roeman ainda un bista sombria, promer koe el a sali coe su muger for di es cuarto.

Coe un nubia riba su frenta, Erna a abri porta di kamber di Bertie. Es mucha tabata sinta spantar na su mesa di wega. Mes ora es deseo koe é tabatin di bai sosega, a desaparecé. El a pasa su manoe riba es jioe su cabei i dici bondadosamente:

-- Bo kier bai keier un poco coe mi? Bam, cohé bo jas i bo petji i nos ta bai mira com grandi Nesthausen ta.

Den bentana di su kamber senjora Von Harteneck tabata mira su cunjar i es jioe ta bolbé for di keiermentoe. El a hala paden pa koe bista examinando di Albert no miré.

E ta sigi.

—De 2e luit. J. A. MAAS, van het 3e regiment inf. te Vlissingen, wordt gedetacheerd bij de landmacht in West-Indië.

—In het najaar zal Hr. Ms. *Zeeland*, na terugkomst uit de West in Nederland, voor Oost-Indië gereedgemaakt worden.

— Den 3n dezer is Hr. Ms. *Sommelsdijk* te Paramaribo aangekomen.

Vergadering van "Oost en West".

Volgens mededeeling, ons gedaan door den Heer J. H. J. HAMELBERG, zal aanstaanden Woensdag, 28 Maart 1900, ten Raadhuize, te half acht uur des avonds een vergadering worden gehouden van hen, die willen medewerken tot het oprichten van een afdeeling der vereeniging "Oost en West."

De Heer HAMELBERG wenscht hierbij op te merken, dat een ieder, die het wèl meent met de kolonie, op die vergadering welkom zal zijn, en dat zij zich niet uitsluitend zal bepalen tot hen, aan wie een circulaire werd gezonden.

Zoo ook, dat zij, die verhinderd mochten zijn bedoelde vergadering bij te wonen en toch wenschen mee te werken tot het oprichten alhier van eene afdeeling der vereeniging "Oost en West", zich bij ZEd. schriftelijk of mondeling kunnen aanmelden of het onder de circulaire van het Hoofdbestuur voorkomend inschrijvingsbiljet ingevuld kunnen terugsturen.

Muziekuitvoering.

Maandagavond had de aangekondigde muziekuitvoering van de kapel van het Jongensweeshuis te Santa Rosa plaats in de kiosk *Coronación* te Pietermaai. Een talrijke menigte verdrong zich op het plein en genoot van de heerlijke muziek, die onder de verdienstelijke leiding van den Eerwaarden Heer A. MONACO ten gehoore werd gebracht.

Bonaire.

De berichtgever van *De Vrijmoedige* op Bonaire schrijft :

Het dames-comité, dat alhier rondgegaan is, om geld in te zamelen voor de weduwen en weezen van de Boeren, heeft eer van zijn werk gehad. De opbrengst was, naar men ons mededeelde, niet minder dan f 130.—

Er bestaat verder het plan ook eene tooneelvoorstelling te geven, waarvan de opbrengst eveneens voor die weduwen en weezen bestemd zal zijn.

La Semana Cristiana Ilustrada.

Recomendamos á nuestros lectores esta importante y hermosa publicación que contiene en cada número las vidas de los santos de la semana ilustradas con magníficos grabados. En cada hogar cristiano debe leerse esta revista.

Precio de suscripción por un año 8 fr. 50 (ó 10 pesetas). Dirigirse á los señores Popelin Hnos., 3 rue Séguier, Paris.

El pago de la suscrición puede verificarse también con 180 estampillas usadas de Curaçao por el término de un año.

NEDERLAND.

De Standaard bevatte een serie hoogstbelangrijke artikelen, waarin de geniale schrijver, zijn landgenooten tegen het antipapisme waarschuwend, hun de krachtsinspanning der katholieken op zoo menig gebied ten voorbeeld stelt.

Wij lezen o. a. :

Op principieel-wetenschappelijk gebied kan Rome ons op de geschriften van kundige, ernstige denkers wijzen, die zich juist op de diepste beginselen hebben geworpen, en ons lezenswaarde geschriften hebben geleverd, die ons vaak troosten voor wat we uit eigen teelt missen. Zeker, ook ten onzent heeft het, heel deze eeuw door, niet aan wetenschappelijken van Protestantsche zijde ontbroken ; maar, zeg zelf : waren die studiën niet meest in dienst van den tijdgeest, of buiten den diepsten strijd der beginselen omgaande? En wat zijn de titels die ge noemen kunt, zoo naar zaakkundige, wijsgeerig aangelegde vertoogen tegen de valsche beginselen, die den Christelijken grondslag van ons volksleven bedreigen, de vraag rijst?

Kerkelijk staat Rome met haar machtige eenheid tegenover een geloovig Protestantisme, dat door de splijtzwam steeds verder uiteenraakt, en het jammerlijk schouwspel van getwist en zelfverzwakking biedt. Bij Rome een offervaardigheid, die kerkgebouwen en stichtingen in menigte verrijzen doet. Ook een toewijding van persoonlijke levenskracht, die nooit verlegen doet staan, als over personen te beschikken is voor kerkdienst, schooldienst, der barmhartigheid of zending.

En eindelijk is het niet minder waar, dat Rome zich sociaal in tweeërlei richting gesterkt heeft. Eenerzijds door een breede reeks van sociale organisatiën, die uitnemend dienst doen, om de bevolking die met de hand werkt, aan de kerk te binden en tegen de omarming van sociaal-democratie te vrijwaren.

Dat Rome daarbij beschikt over een wereld-organisatie die de onze nooit zijn kan, over een priesterlijken invloed, die door onze beginselen is uitgesloten, en over een theorie van "verdienste ter zaligheid", die regelrecht tegen onze belijdenis ingaat, behoeft nauwlijks herinnering.

Maar als dit zoo is, welke is dan de moraal van dees' historie?

En meent ge dan waarlijk, dat ge of deze naast u opkomende macht breken, of ook uw eigen macht consolideeren zult, door *Fakkel*-taal of antipapistisch veldgeschrei ?

Gezonde zin moet u dan toch zeggen, dat ge over Rome geen macht noch zeggenschap hebt : dat Rome, door uw antipapistisch roepen veeleer tot volstandigheid en volharding zal geprikkeld worden ; en dat het eenig afdoend middel om uwerzijds een wezenlijk geconsolideerde macht tegenover Rome's macht te stellen, hierin bestaat, dat ge ook zelf aan den arbeid tijgt, van woorden tot daden komt, en aan Rome en aan de wereld toont, dat *uw* beginselen niet minder dan de hare machtig zijn, om *uw* geestverwanten tot even deugdelijke ontwikkeling van wetenschappelijke en sociale krachten te bewegen.

Want weet wel dat, zoo ge dit niet doet uw Protestantisme, wat men noemt, in den drup komt te staan.

BUITENLAND.

Rome. — Volgens een bericht van *Central News* uit Rome, heeft dr. Leyds aan Z. H. den Paus gevraagd om een onderhoud en heeft de Paus het hem toegestaan. Dr. Leyds zou ook een gesprek hebben met den Staats-secretaris, kardinaal Rampolla. Het is zeker, voegt *Central News* erbij, dat dr. Leyds te Rome niet door den koning zal worden ontvangen.

Duitschland. — Door de Alliance Israelite Universelle is tot den Hessischen Landdag een petitie gezonden, die ook door een groot aantal christenen, van vrijzinnige richting, is geteekend, waarin verzocht wordt de Israëlieten gelijke rechten toe te kennen als aan andere burgers. Hessen is de eenige Staat van Duitschland waar deze burgerrechtelijke gelijkheid nog niet heerscht. De Regeering weigert stelselmatig Israëlieten als rechter te benoemen of hun toe te staan als advocaat voor de rechtscolleges te pleiten.

Engeland. — Opgewondenheid te Londen is een zwak woord. Zij ontaarde, beter nog, zij steeg, hier en daar tot delirium. Het venten van bladen is te Londen aan een beperkende politieverordening onderworpen. Maar geen Londensche "bobby" die er aan dacht, het gebrul der krantenjongens te verbieden. Zij stonden hun handen te wrijven, terwijl de jongens als een wervelwind Londen doorwarrelden, met veelkleurige papieren zwaaiende en voortdurend gillend hun „Ontzet van Kimberley".

Het was één, in alles overeenstemmende kreet, die het eindelooze gewoel van de drukke wereldstad scheen te overstemmen. Men juichte het elkaar toe ; men stoof de huizen uit ; de passagiers boven op de bussen stonden overeind, wuifden met hoeden en zakdoeken. Het was een straattooneel, zooals men zelden te Londen aanschouwd had.

Naar het departement van oorlog stroomde het als een wilde vloedgolf : er was slechts een richting : En daar stond het in drie regels op dezelfde groene borden, die reeds zoo dikwijls.... Maar daar werd niet aan gedacht ! Men omhelsde er elkaar, gilde het uit van dolle opgewondenheid, iedereen trachtte er den buurman zijn geestdrift kenbaar te maken.

En op de Beurs. De eerste zakenmensch, die het nieuws wist, stormde naar de Kaffermarkt en plaatste tot ieders verbazing een aanzienlijke order in Rands. Maar kort daarop werd het allen duidelijk en de jobbers schoten van alle kanten toe, elkaar overscheeuwend met „Make me a price in De Beers."

— Koningin Victoria heeft een brief geschreven aan generaal Wolseley. Zij begrijpt ten volle, schrijft zij, dat wegens de grootte van de legermacht in Zuid-Afrika maatregelen noodzakelijk zijn om den vaderlandschen bodem te verdedigen. Zij is verwittigd dat het mogelijk is, voor een jaar een voldoende macht op de been te brengen door haar oude officieren en soldaten op te roepen. Vertrouwende op hun vaderlandsliefde en koningstrouw, doet zij een beroep op die mannen, dat zij haar nog eens zullen dienen, in plaats van degenen die zij aan zij met het volk van haar koloniën wakker het hoofd bieden aan den inval in haar Zuidafrikaansche bezittingen. De Koningin heeft bepaald dat de aldus gevormde bataljons koninklijke reserve-bataljons zullen heeten.

Transvaal. — De laatste berichten van het oorlogsterrein blijven den Boeren ongunstig. Wel zijn de bijzonderheden schaarsch, dank aan de ongelukkige, gebrekkige, hinkende wijze waarop in den laatsten tijd de telegraaf ons bedient : maar de hoofdberichten zijn zeer ontmoedigend, voor wie Boersch is in zijn hart. De Engelsche vlag waait van het stadhuis van *Bloemfontein*. De *Oranje-Vrijstaat* is er zoo goed als geheel onder. Men zegt zelfs dat menige strijder reeds, als een echte Cincinnatus, naar zijn ploeg en spade is teruggekeerd om den grond te bewerken. President Kruger geeft den koop nog niet op. Hij blijft zijn volk met woord en daad aanmoedigen, om den Rooinek te weerstaan. De Boeren schijnen de taktiek van de Russen tegen Napoleon I te willen gaan volgen. Ze verwoesten steden en dorpen, waar Maarschalk Roberts moet komen. *Johannesburg*, de voornaamste stad der Transvaal, is reeds eene woestijn. Maar Transvaal is het onmetelijk Rusland niet : daarbij Napoleon had geen spoorwegen : Roberts wel, en deze voorzien hem in een oogen-

blik van proviand en ammunitie. Nu, het blijkt ook, dat dit middel den Boeren niet baat, want de telegraaf meldt, dat Maarschalk Roberts aan 't hoofd van 80,000 man naar Pretoria, de hoofdstad der Transvaal, op weg is.

In Engeland behandelen de groote dagbladen de vraag reeds welke stad der nieuwe Engelsche Provincie het meeste kans heeft om hoofdstad te worden.

Mafeking, dat we sinds de vorige week in handen der Boeren waanden, is nog altijd niet genomen.

Doch wat zal het den Transvalers baten?

ADVERTENTIEN.